

Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku, t. 2: Inwentarze dóbr ziemskich z XVII–XVIII wieku (cz. 2), wstęp i oprac. Katarzyna Justyniarska-Chojak, Jacek Pielas, Wydawnictwo Uniwersytetu Jana Kochanowskiego, Kielce 2016, ss. 246.

Pierwsza część omawianego wydawnictwa doczekała się obszernej recenzji na łamach Kwartalnika pióra znawcy problematyki siedzib szlacheckich — Leszka Kajzera¹. Poniżej wypada więc tylko zasygnalizować kontynuację pożytecznego edytorskiego przedsięwzięcia. W odróżnieniu od części pierwszej, druga jest dziełem dwojga Autorów. Jacka Pielasa, dotąd samotnie realizującego ambitny zamysł wydawniczy, wsparła Katarzyna Justyniarska-Chojak, również badaczka dziejów doby staropolskiej a zarazem doświadczona edytorka źródeł².

¹ *Źródła i materiały do dziejów szlachty województwa sandomierskiego w XVI–XVIII wieku, t. 2: Inwentarze dóbr ziemskich z XVII–XVIII wieku (cz. 1)*, wstęp i oprac. J. Pielas, Kielce 2013, rec.: L. Kajzer, „Kw.HKM”, R. LXIV, 2016, nr 1, s. 127–134.

² Por. m.in. K. Justyniarska-Chojak, *Testamenty i inwentarze pośmiertne z ksiąg miejskich województwa sandomierskiego (XVI–XVIII wiek)*, Kielce 2010; „*Wszyscy śmiertelni jesteśmy i dlatego rozporządzamy majątności swoje*”. *Wybór testamentów z ksiąg miejskich województwa sandomierskiego (XVI–XVIII wiek)*, oprac. K. Justyniarska-Chojak, Kielce 2014.

Omawiana publikacja zawiera 30 aktów z lat 1635–1789, w tym 25 z wieku XVIII. Obok klasycznych inwentarzy, znajdujemy tu materiały o zbliżonym charakterze, jak choćby Rejestr czynszu miasta Tarłowa z 1721 r. (nr 9), czy Wykaz danin poddanych klucza słupeckiego z roku 1789 (nr 28). Publikowane materiały zawierają opisy pojedynczych wsi, dóbr kilkuwioskowych, wielkiej własności, a także kilku miast prywatnych (Denków, Lasocin, Tarłów, Żelechów). Jak zwykle źródła tego typu, przynoszą one multum informacji dotyczących dziejów społeczno-gospodarczych, w tym struktury społecznej wsi, rozwoju rolnictwa (produkcji roślinnej i hodowlanej), przemysłu — młynów, karczem, browarów, fryszerok; te ostatnie stanowią specyfikę regionu. Dla badaczy zainteresowanych poziomem życia szlachty najcenniejsze wydają się drobiazgowo opisy budynków (dworów, pałaców), w tym wnętrza i ich wyposażenia, często także ruchomości.

Korzystanie z wydawnictwa ułatwiają indeksy: osobowy oraz nazw geograficznych.

Andrzej Klonder